

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ &
Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
2ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
(ΠΕ.Κ.Ε.Σ.)

Ταχ. Δ/ση: Κολοκοτρώνη 22
Τ.Κ. 56430, Σταυρούπολη
Τηλέφωνο: 2310643065
Fax: 2310643056
Ηλ. Δ/ση: 2pekes@kmaked.pde.sch.gr
Ιστοσελίδα: www.kmaked.gr/2pekes

Σταυρούπολη, 10-12-2019

Αρ. Πρωτ.: 1398

Προς: 1. Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας
Εκπαίδευσης Κεντρικής
Μακεδονίας
2. Γυμνάσια Κεντρικής
Μακεδονίας (διά των οικείων
Διευθύνσεων Εκπαίδευσης)

Κοιν.: • Περιφερειακή Διεύθυνση
Εκπαίδευσης Κεντρικής
Μακεδονίας
• 1^ο, 3^ο και 4^ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ.
Κεντρικής Μακεδονίας

Θέμα: Προκήρυξη των 3^{ων} Αγώνων Επιχειρηματολογίας και Αυθόρμητου Λόγου των
Γυμνασίων Κεντρικής Μακεδονίας

Σχετ.: Αριθμ. Πρωτ. 104951/Δ2/28-06-2019 έγκριση του Υπουργείου Παιδείας
Έρευνας και Θρησκευμάτων

Το 2^ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κεντρικής Μακεδονίας, υπό την εποπτεία της Περιφερειακής
Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας και σε συνεργασία με το 4^ο Γυμνάσιο
Νεάπολης, το Πειραματικό Γυμνάσιο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και τα
Εκπαιδευτήρια Φρυγανιώτη, διοργανώνει τους 3^{ους} Αγώνες Επιχειρηματολογίας και
Αυθόρμητου Λόγου των Γυμνασίων Κεντρικής Μακεδονίας.

Οι 3^{οι} Αγώνες Επιχειρηματολογίας και Αυθόρμητου Λόγου των Γυμνασίων Κεντρικής
Μακεδονίας αποτελούν συνέχεια των επιτυχημένων διοργανώσεων προηγούμενων
ετών, που υλοποιήθηκαν υπό την εποπτεία της Περιφερειακής Διεύθυνσης
Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας.

Η διοργάνωση αυτή κρίνεται σημαντική, λόγω της προστιθέμενης διδακτικής και
παιδαγωγικής αξίας και σημασίας των Αγώνων, που συνίσταται –ενδεικτικά– στη
συμβολή τους με ουσιαστικό και βιωματικό τρόπο:

- στην ανάπτυξη στους μαθητές και στις μαθήτριες της κριτικής σκέψης
- στην αξιοποίηση γνώσεων από μαθήματα ανθρωπιστικών σπουδών και στον εμπλουτισμό τους
- στην άσκηση των μαθητών και μαθητριών στον προσχεδιασμένο προφορικό λόγο και στην αναβάθμιση της ετοιμότητάς τους στην παραγωγή προφορικού λόγου, που συνιστά μία από τις βασικές μακροδεξιότητες λόγου

- στην ανάπτυξη στους μαθητές και στις μαθήτριες δεξιοτήτων συνεργασίας στο πλαίσιο ομάδας
- στην ενθάρρυνση της διασχολικής άμιλλας
- στην ανάδειξη του λόγου και αντιλόγου, βάσει επιχειρημάτων, ως θεμελιώδους συστατικού του εποικοδομητικού δημοκρατικού διαλόγου
- στην εξοικείωση των μαθητών και μαθητριών με τις αξίες, τις αρχές και τους κανόνες του δημοκρατικού διαλόγου
- στην ενθάρρυνση των μαθητών και μαθητριών να προβληματιστούν σε θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος και να τοποθετηθούν νηφάλια σε διλημματικές καταστάσεις
- στη συγκρότηση των μαθητών και μαθητριών ως συνειδητοποιημένων και δυναμικών δημοκρατικών πολιτών.

Συμπερασματικά, τα μαθησιακά και παιδαγωγικά οφέλη των Αγώνων Επιχειρηματολογίας και Αυθόρμητου Λόγου ως διδακτικής και διαγωνιστικής πρακτικής υπηρετούν την πεμπτούσια του Δημοκρατικού Σχολείου.

Οι 3^{οι} Αγώνες Επιχειρηματολογίας και Αυθόρμητου Λόγου των Γυμνασίων Κεντρικής Μακεδονίας θα υλοποιηθούν το **Σάββατο, 04 Απριλίου 2020**, στο **4^ο Γυμνάσιο Νεάπολης**. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, η έναρξή τους θα γίνει στις 09:00 και αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί έως τις 17:00.

Στους Αγώνες καλούνται να συμμετάσχουν μαθητές και μαθήτριες από τα Γυμνάσια της Κεντρικής Μακεδονίας, συνοδευόμενοι/ες από καθηγητές/τριές τους. Η συμμετοχή στους Αγώνες είναι προαιρετική, χωρίς κόστος για τους/τις συμμετέχοντες/ουσες, ενώ και σύνολη η δράση θα υλοποιηθεί χωρίς δαπάνη για το δημόσιο.

Κάθε σχολείο που θα συμμετάσχει στους Αγώνες Επιχειρηματολογίας θα εκπροσωπηθεί από **μία (1)** (όχι περισσότερες) πενταμελή ομάδα μαθητών/τριών και έως **δύο (2)** αναπληρωματικούς/ές μαθητές/τριες. Στους αγώνες Αυθόρμητου Λόγου μπορούν να συμμετάσχουν περισσότεροι/ες του/της ενός/μίας μαθητές/τριες από κάθε σχολείο. Κάθε μαθητής ή μαθήτρια μπορεί να συμμετάσχει σε ένα μόνο ρητορικό αγώνισμα, είτε στους Αγώνες Επιχειρηματολογίας είτε στους Αγώνες Αυθόρμητου Λόγου.

Τους/τις μαθητές/τριες που θα συμμετάσχουν στους Αγώνες Επιχειρηματολογίας θα συνοδεύουν **τουλάχιστον δύο (2) εκπαιδευτικοί**, οι οποίοι/ες θα αξιοποιηθούν και ως κριτές. Εάν ένα σχολείο συμμετάσχει με μαθητές/τριες και στους Αγώνες Επιχειρηματολογίας και στους Αγώνες Αυθόρμητου Λόγου, οι συνοδοί εκπαιδευτικοί θα είναι **τουλάχιστον τρεις (3)**, οι δύο (2) εξ αυτών θα αξιοποιηθούν ως κριτές στους Αγώνες Επιχειρηματολογίας και ο τρίτος/η θα αξιοποιηθεί ως κριτής στους Αγώνες Αυθόρμητου Λόγου. Εάν ένα σχολείο συμμετάσχει με μαθητές/τριες και στους Αγώνες Επιχειρηματολογίας και στους Αγώνες Αυθόρμητου Λόγου και οι μαθητές/τριες που θα λάβουν μέρος στους Αγώνες Αυθόρμητου Λόγου είναι περισσότεροι/ες από τρεις (3), οι συνοδοί εκπαιδευτικοί θα είναι **τουλάχιστον τέσσερις (4)**, οι δύο (2) εξ αυτών θα

αξιοποιηθούν ως κριτές στους Αγώνες Επιχειρηματολογίας και οι άλλοι/ες δύο (2) θα αξιοποιηθούν ως κριτές στους Αγώνες Αυθόρμητου Λόγου.

Οι κριτές οφείλουν να βρίσκονται εγκαίρως, πριν από κάθε γύρο, στις καθορισμένες - για κάθε αγώνισμα- αίθουσες και να συμπληρώνουν επιμελώς και εγκαίρως τα φύλλα αξιολόγησης των διαγωνιζομένων. Η αποχώρηση των ομάδων των μαθητών/τριών και των συνοδών τους από το σχολείο διεξαγωγής των Αγώνων θα γίνει με το πέρας των Αγώνων-τότε θα δοθούν και οι φάκελοι με τις επιδόσεις των μαθητών/τριών- και όχι νωρίτερα.

Καθόλη τη διάρκεια των Αγώνων δεν επιτρέπεται η λήψη φωτογραφιών και video από μαθητές/τριες, συνοδούς κ.ά. Επίσης, κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας και διεξαγωγής των Αγώνων δεν επιτρέπεται η χρήση κινητών τηλεφώνων από τους/τις μαθητές/τριες.

Οι Αγώνες θα υλοποιηθούν υπό την ευθύνη Οργανωτικής και Επιστημονικής Επιτροπής, που έχουν ως ακολούθως:

I. Η οργανωτική επιτροπή των 3^{ων} Αγώνων Επιχειρηματολογίας και Αυθόρμητου Λόγου των Γυμνασίων Κεντρικής Μακεδονίας, που έχει την ευθύνη της διοργάνωσης και διεξαγωγής τους, αποτελείται από τους/ τις:

1. Αλέξανδρο Κόπτση, Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας, Πρόεδρος
2. Ελευθερία Ζάγκα, Οργανωτική Συντονίστρια του 2ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κεντρικής Μακεδονίας, Αντιπρόεδρος
3. Χριστίνα Αραμπατζή, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του 2ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κεντρικής, Μέλος
4. Ευαγγελία Ψυχογιού, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του 2ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κεντρικής Μακεδονίας, Μέλος
5. Κοντό Δημήτριο, Διευθυντή του 4ου Γυμνασίου Νεάπολης, Μέλος
6. Μούζουρα Ελένη, Διευθύντρια του Πειραματικού Γυμνασίου ΠΑ.Μ.Α.Κ., Μέλος
7. Αθανάσιο Φρυγανιώτη, Διευθυντή των Εκπαιδευτηρίων Φρυγανιώτη, Μέλος
8. Ξανθίπη Βασιλειάδου, καθηγήτρια του 4ου Γυμνασίου Νεάπολης, Μέλος
9. Μαρία Χαραλαμπίδου, καθηγήτρια του 4ου Γυμνασίου Νεάπολης, Μέλος
10. Μαρία Κελεπούρη, καθηγήτρια του Πειραματικού Γυμνασίου του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Μέλος
11. Κωνσταντίνα Γακοπούλου, καθηγήτρια του Πειραματικού Γυμνασίου του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Μέλος
12. Ελένη Χειμαριού, καθηγήτρια του Πειραματικού ΓΕ.Λ. του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Μέλος
13. Νικόλαο Λύσσα, καθηγητή των Εκπαιδευτηρίων Φρυγανιώτη, Μέλος
14. Ευαγγελία Καρατζιούλα, καθηγήτρια των Εκπαιδευτηρίων Φρυγανιώτη, Μέλος.

II. Η επιστημονική επιτροπή των 3^{ων} Αγώνων Επιχειρηματολογίας και Αυθόρμητου Λόγου των Γυμνασίων Κεντρικής Μακεδονίας, που θα θεματοδοτήσει, αποτελείται από τις:

1. Ελευθερία Ζάγκα, ΠΕ02, Οργανωτική Συντονίστρια του 2^{ου} ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κεντρικής Μακεδονίας, Πρόεδρο
2. Χριστίνα Αραμπατζή, ΠΕ02, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του 2^{ου} ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κεντρικής Μακεδονίας, Μέλος
3. Ευαγγελία Ψυχογιού, ΠΕ02, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου του 2^{ου} ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κεντρικής Μακεδονίας, Μέλος.

Με συνημμένα έγγραφα σας αποστέλλουμε:

- το πλαίσιο και τους κανόνες διεξαγωγής των 3^{ων} Αγώνων Επιχειρηματολογίας και Αυθόρμητου Λόγου των Γυμνασίων Κεντρικής Μακεδονίας
- τη **δήλωση συμμετοχής** στους 3^{ους} Αγώνες Επιχειρηματολογίας και Αυθόρμητου Λόγου των Γυμνασίων Κεντρικής Μακεδονίας. Οι σχολικές μονάδες που επιθυμούν να συμμετάσχουν στους Αγώνες παρακαλούνται να αποστείλουν συμπληρωμένη τη δήλωση συμμετοχής αποκλειστικά στην ηλεκτρονική διεύθυνση του **4^{ου} Γυμνασίου Νεάπολης** (mail@4gym-neapol.thess.sch.gr), έως τη **Δευτέρα 23 Μαρτίου 2020**.

Η Οργανωτική Συντονίστρια του 2^{ου} ΠΕ.Κ.Ε.Σ.
Κεντρικής Μακεδονίας

Ελευθερία Ζάγκα

ΑΓΩΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ – ΑΝΤΙΛΟΓΙΑΣ & ΑΥΘΟΡΜΗΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

I. ΠΛΑΙΣΙΟ_ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αντιλογία συχνά συγχέεται με την ανούσια ανταλλαγή λεκτικών διαξιφισμών, με την εριστικότητα και την αυθάδεια. Ωστόσο, η συγκροτημένη και ευπρεπής ανταλλαγή απόψεων, η αντιπαράθεση επιχειρημάτων υπέρ και εναντίον μιας δεδομένης θέσης συνεισφέρει συνήθως αποφασιστικά στη σφαιρικότερη αντιμετώπιση και, τελικά, στην πληρέστερη κατανόηση ενός ζητήματος. Παράλληλα, φέρνει τους/τις συνδιαλεγόμενους/ες πιο κοντά μεταξύ τους, παρέχοντάς τους έναν κοινό χώρο επικοινωνίας στο επίπεδο του λόγου, μακριά από στείρες προκαταλήψεις και φανατισμούς.

Ο Σωκράτης, «ο της πόλεως οίστρος», η «αλογόμυγα» δηλαδή που δεν άφηνε τους Αθηναίους συμπολίτες του να εφησυχάσουν, αλλά τους παρωθούσε διαρκώς προς τη συζήτηση και την κριτική θεώρηση των ζητημάτων, αποτέλεσε πρότυπο και σύμβολο γόνιμου «πνεύματος αντιλογίας». Ωστόσο, διαφορετικές μορφές αντιλογικής σκέψης βρίσκουμε στα έργα και άλλων μεγάλων πνευματικών μορφών της αρχαιότητας, όπως ο τραγικός ποιητής Ευριπίδης και ο ιστορικός Θουκυδίδης. Ίσως δεν θα ήταν υπερβολικό να πούμε ότι η αντιλογία αποτελεί ένα από τα θεμελιώδη συστατικά του πολιτισμού μας.

Η διοργάνωση αγώνων επιχειρηματολογίας (αντιλογίας) αποσκοπεί ακριβώς στην προώθηση και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των νέων, δίνοντάς τους την ευκαιρία να διαγωνιστούν μέσα σε ένα αυστηρά καθορισμένο πλαίσιο κανόνων. Οι κανόνες τούς επιτρέπουν να αναπτύξουν τις ικανότητές τους στη λογική διάρθρωση των επιχειρημάτων, την πειθαρχημένη συνεργασία με τους συμπαίκτες τους και την κριτική των θέσεων της αντίπαλης ομάδας, με σεβασμό και κατανόηση. Πρόκειται, φυσικά, για ένα εργαλείο ανάπτυξης της ελεύθερης κριτικής σκέψης και όχι για όχημα προώθησης συγκεκριμένων απόψεων ή προσωπικών φιλοδοξιών.

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι Μαθητικοί Αγώνες Επιχειρηματολογίας (Αντιλογίας) Γυμνασίου διεξάγονται μεταξύ ομάδων μαθητών/τριών.

Στην προκριματική και προημιτελική φάση, οι αγώνες διεξάγονται σε δύο (2) γύρους. Οι ομάδες των μαθητών/ριών αγωνίζονται σε ζευγάρια που προκύπτουν στον πρώτο γύρο από κλήρωση, ενώ, στο δεύτερο γύρο, οι ομάδες αγωνίζονται σε ζευγάρια που δημιουργούνται με βάση τη βαθμολογία τους στον πρώτο γύρο. Σε περίπτωση που το πλήθος των σχολικών μονάδων που συμμετέχουν είναι μικρό, πραγματοποιούνται λιγότεροι γύροι ή ένας γύρος, με απόφαση της Οργανωτικής Επιτροπής.

Στον τελικό, θα αγωνιστούν οι δύο ομάδες που έχουν δύο νίκες και την υψηλότερη βαθμολογία κριτών. Στην περίπτωση που δεν θα υπάρξει ομάδα με δύο νίκες, προκρίνονται οι ομάδες με τις υψηλότερες βαθμολογίες κριτών.

Σε κάθε γύρο οι ομάδες κατανέμονται σε διαφορετικές αίθουσες και αγωνίζονται στο ίδιο θέμα.

Σε έναν αγώνα Επιχειρηματολογίας (Αντιλογίας) παίρνουν μέρος δύο ομάδες, η καθεμιά από τις οποίες αποτελείται από πέντε (5) μέλη, που συνεργάζονται κατά το στάδιο της προετοιμασίας και αποφασίζουν μεταξύ τους τον ρόλο του καθενός. Επιλέγουν τρεις (3) ομιλητές (ΟΑ, ΟΒ, ΟΓ) και έναν (1) εκπρόσωπο της ομάδας (ΕΟ). Ο ΕΟ εκπροσωπεί την ομάδα του στις συνεννοήσεις με τους διοργανωτές και τους κριτές πριν από τον αγώνα.

Κατά τη διάρκεια του αγώνα, δικαίωμα λόγου έχουν αποκλειστικά οι Ομιλητές των δύο ομάδων που συμμετέχουν και ο Πρόεδρος της Κριτικής Επιτροπής (ΚΑ). Όλοι οι υπόλοιποι δεν παρεμβαίνουν στον αγώνα λόγου.

Η διάταξη των συμμετεχόντων/ουσών στον αγώνα Αντιλογίας έχει ως εξής:

Ομιλητής	
Πρώτη Ομάδα	Δεύτερη Ομάδα
(Λόγος)	(Αντίλογος)
ΛΟΑ	ΑΟΑ
ΛΟΒ	ΑΟΒ
ΛΟΓ	ΑΟΓ
Χρονομέτρης (Χ)	
Κριτές (ΚΑ - ΚΒ - ΚΓ)	

Σκοπός της Πρώτης Ομάδας (του Λόγου) είναι να ορίσει το θέμα με σαφήνεια, λογική συνέπεια και πληρότητα. Το πλεονέκτημά της από την πρωτοβουλία που έχει κατά τη διαδικασία του ορισμού ισοσταθμίζεται από το γεγονός ότι η Δεύτερη Ομάδα (του Αντίλογου) έχει ως κύριο έργο της την ανασκευή, δηλαδή την αντίκρουση των θέσεων της Πρώτης Ομάδας.

Η ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ

Γενικοί Κανόνες

Οι αίθουσες και οι θέσεις των Ομάδων, όπως και το προς συζήτηση θέμα, ανακοινώνονται στις Ομάδες είκοσι λεπτά (20) πριν από την έναρξη του αγώνα. Οι ομάδες αποσύρονται αμέσως, για να προετοιμαστούν, χωρίς την παρέμβαση τρίτων (συμμαθητών, καθηγητών κ.ά.). Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας, δεν επιτρέπεται η χρήση βοηθημάτων (βιβλίων, περιοδικών, σημειώσεων και ηλεκτρονικών μέσων, όπως κινητών τηλεφώνων, υπολογιστών κ.ά.). Οι μαθητές/ριες, καθώς προετοιμάζονται, κρατούν σημειώσεις. Κατά τη διάρκεια του Αγώνα, επιτρέπεται η χρήση μόνο των χειρόγραφων σημειώσεων (όχι φωτοτυπιών), τις οποίες κράτησαν οι μαθητές/ριες κατά την προετοιμασία τους.

Με την έναρξη του αγώνα ο Πρόεδρος της Κριτικής Επιτροπής (ΚΑ), μετά από ένα σύντομο χαιρετισμό, δίνει το λόγο στον πρώτο Ομιλητή (ΛΟΑ) και στη συνέχεια, μετά τη λήξη της κάθε ομιλίας, καλεί τον επόμενο ομιλητή να πάρει τη θέση του στο Βήμα. Η σειρά και ο διαθέσιμος χρόνος για κάθε ομιλητή έχουν ως εξής:

ΛΟΑ	5	λεπτά
ΑΟΑ	5	λεπτά
ΛΟΒ	5	λεπτά
ΑΟΒ	5	λεπτά

ΛΟΓ	4	λεπτά
ΑΟΓ	4	λεπτά

Για τους τέσσερις πρώτους ομιλητές, το πρώτο και το τελευταίο λεπτό είναι προστατευόμενα, δηλαδή δεν επιτρέπεται κατά τη διάρκεια τους η διατύπωση ερωτήσεων από την αντίπαλη ομάδα.

Για τους τελευταίους δύο ομιλητές, και τα τέσσερα λεπτά είναι προστατευόμενα. Την παρακολούθηση, καταγραφή και κοινοποίηση της χρονικής διάρκειας των ομιλιών και των ερωτήσεων αναλαμβάνει ο Χρονομέτρης.

Όλοι οι ομιλητές οφείλουν να απευθύνονται προς τους Κριτές και το Ακροατήριο, προτάσσοντας στην ομιλία τους ανάλογο χαιρετισμό. Οι αναφορές στην αντίπαλη Ομάδα πρέπει να γίνονται σε τρίτο πρόσωπο, με κοσμιότητα και χωρίς προσωπικές αιχμές.

Μετά την ολοκλήρωση των ομιλιών οι ομάδες, αφού συγχαρούν η μία την άλλη, αποχωρούν. Οι Κριτές παραμένουν στην αίθουσα, για να προβούν στην αξιολόγηση των ομιλητών ατομικά και των ομάδων συνολικά και να αποφασίσουν την έκβαση του αγώνα. Έπειτα από συζήτηση και ανάλογα με τη βαθμολόγηση των ομιλητών, οι Κριτές αποφασίζουν για το αποτέλεσμα του αγώνα, δίνοντας δύο (2) βαθμούς στην ομάδα που κέρδισε τον αγώνα και ένα (1) βαθμό στην ομάδα που έχασε.

Κατά τη διάρκεια του Αγώνα, οι Κριτές έχουν ήδη κρατήσει προσωπικές σημειώσεις. Αφού ολοκληρώσουν τη διαδικασία κρίσης, συμπληρώνουν το ταχυέγγραφο με τη βαθμολογία για τον κάθε ομιλητή και το παραδίδουν άμεσα στη Γραμματεία. Στη συνέχεια ολοκληρώνουν τη συμπλήρωση του Εντύπου Αναλυτικής Βαθμολόγησης, προσθέτοντας σχόλια που τεκμηριώνουν τη βαθμολογία τους και ασκούν εποικοδομητική κριτική στους/στις ομιλητές/ριες. Ο Πρόεδρος της Κριτικής Επιτροπής (ΚΑ) οφείλει να παραδώσει το έντυπο Αναλυτικής Βαθμολόγησης στη Γραμματεία των Αγώνων, πριν την έναρξη του επόμενου γύρου, για να γίνει η επεξεργασία των αποτελεσμάτων, αλλά και να προετοιμαστεί ο επόμενος γύρος. Για την ανατροφοδότηση των διαγωνισθέντων/εισών μαθητών/ριών, η Οργανωτική Επιτροπή αναλαμβάνει να φωτοτυπήσει τα Έντυπα Αναλυτικής Βαθμολόγησης και να τα παραδώσει στην ομάδα κάθε σχολείου μετά τη λήξη των Αγώνων και όχι νωρίτερα. Δεν προβλέπεται ταχυδρομική αποστολή των εντύπων αυτών.

Ειδικοί όροι διεξαγωγής

Έργο του ΛΟΑ είναι:

1. Ορισμός του θέματος
2. Γενική παρουσίαση της θέσης
3. Διατύπωση επιχειρημάτων

Έργο του ΑΟΑ είναι:

1. Αποδοχή (ή απόρριψη) του ορισμού
2. Γενική παρουσίαση της αντίθεσης
3. Αντίκρουση των γενικών επιχειρημάτων του ΛΟΑ και /ή προβολή νέων.

Έργο του ΛΟΒ είναι:

1. Αντίκρουση της επιχειρηματολογίας του ΑΟΑ

2. Υποστήριξη του Λόγου με νέα, συμπληρωματικά ή εξειδικευμένα επιχειρήματα

Έργο του ΑΟΒ είναι:

1. Αντίκρουση της Επιχειρηματολογίας των ΛΟΑ και ΛΟΒ
2. Υποστήριξη του Αντίλογου με νέα, συμπληρωματικά ή εξειδικευμένα επιχειρήματα

Έργο του ΛΟΓ είναι:

1. Η τελική αντίκρουση της επιχειρηματολογίας του Αντίλογου
2. Η συνοπτική ανακεφαλαίωση των επιχειρημάτων της ομάδας, υπογραμμίζοντας τα κυριότερα σημεία της, χωρίς όμως να εισάγει επιχειρήματα που δίνουν νέες διαστάσεις στο θέμα. Από ρητορικής άποψης τα νέα παραδείγματα λογίζονται ως νέα επιχειρήματα, συνεπώς πρέπει να αποφεύγονται.

Έργο του ΑΟΓ είναι:

1. Η τελική αντίκρουση της επιχειρηματολογίας του Λόγου
2. Η συνοπτική ανακεφαλαίωση των επιχειρημάτων της ομάδας, υπογραμμίζοντας τα κυριότερα σημεία της, χωρίς όμως να εισάγει επιχειρήματα που δίνουν νέες διαστάσεις στο θέμα. Από ρητορικής άποψης τα νέα παραδείγματα λογίζονται ως νέα επιχειρήματα, συνεπώς πρέπει να αποφεύγονται.

Ορισμός

Ο ορισμός συνιστά ερμηνεία του θέματος και προσδιορίζει το πλαίσιο εντός του οποίου θα αναπτυχθεί η επιχειρηματολογία. Δεν σημαίνει απλώς ανάλυση των όρων του θέματος. Ο ορισμός δεν θα πρέπει να είναι ταυτολογικός ή αντιφατικός, ενώ δεν πρέπει να είναι ούτε πολύ ευρύς, ούτε πολύ στενός, ούτε εντελώς εξειδικευμένος.

Σε περίπτωση που ο ορισμός δεν τηρεί τις παραπάνω προϋποθέσεις, θα πρέπει να προσβάλλεται από τον Αντίλογο, με επιχειρήματα που να το καταδεικνύουν και να προτείνεται η αντικατάστασή του από άλλον κατάλληλο. Στην περίπτωση αυτή ο αγώνας διεξάγεται περί του ορισμού.

Ομιλίες

Κάθε ομιλία αυξάνει την πειστικότητα και αποτελεσματικότητά της, όταν επιτύχει μια σειρά από στοιχεία:

1. Η κοσμιότητα του ομιλητή εξασφαλίζει το σεβασμό στις απόψεις του. Δείγματα της κοσμιότητας είναι ο ευγενής χαιρετισμός προς όλους/ες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες και οπωσδήποτε η αποφυγή αναίτιας και άσκοπης επιθετικότητας προς τους αντιπάλους.
2. Η περιορισμένη χρήση σημειώσεων διευκολύνει την οπτική επαφή του ομιλητή με το ακροατήριο, η οποία είναι σημαντική, γιατί, σε συνδυασμό με το κατάλληλο για την περίσταση ύφος, ενισχύει την πειστικότητά του.
3. Η χρήση εισαγωγικών και καταληκτικών επισημάνσεων δίνει το στίγμα σε μια ομιλία. Γι' αυτό πρέπει να εντάσσονται οι μεν εισαγωγικές επισημάνσεις σε πρόλογο, οι δε καταληκτικές σε επίλογο, προκειμένου να γίνει κατανοητή η πορεία της σκέψης της ομάδας και των συγκεκριμένων επιλογών

του ομιλητή.

4. Τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούνται πρέπει να είναι πλήρη και πειστικά, να χαρακτηρίζονται από λογική συγκρότηση και συνέπεια και να είναι καίρια για την ανάπτυξη της επιχειρηματολογίας. Πρέπει να ομαδοποιούνται λογικά και να παρουσιάζονται με ιεράρχηση και τη χρήση παραδειγμάτων. Η ποιότητα των επιχειρημάτων είναι πάντα σημαντικότερη από τον αριθμό τους. Επίσης, είναι πολύ σημαντικό να γίνεται κατανομή των επιχειρημάτων μεταξύ των ομιλητών.

5. Η διαχείριση του χρόνου πρέπει να εξασφαλίζει την ισόρροπη εκπλήρωση του ειδικού ρόλου κάθε ομιλητή και την επαρκή ανάπτυξη της επιχειρηματολογίας και αντεπιχειρηματολογίας του.

Ερωτήσεις

Κατά τη διάρκεια των μη προστατευόμενων περιόδων της ομιλίας κάθε ομιλητή, τα μέλη της αντίπαλης Ομάδας μπορούν να ζητήσουν το λόγο, υψώνοντας το χέρι και όχι χτυπώντας το θρανίο. Ο ομιλητής έχει δικαίωμα να αρνηθεί την παρέμβαση, διαφορετικά παραχωρεί το δικαίωμα ερώτησης λέγοντας «παρακαλώ» ή «ορίστε». Ερωτήσεις επί της διαδικασίας δεν επιτρέπονται, εκτός και αν έχουν προκύψει σοβαρότατα προβλήματα και διακυβεύεται η ομαλή διεξαγωγή του αγώνα. Οι ερωτήσεις πρέπει να είναι σύντομες (να μη διαρκούν περισσότερο από 15 δευτερόλεπτα) και να μην αποτελούν τοποθετήσεις.

Ο Χρονομέτρης

Ο Χρονομέτρης παρακολουθεί, καταγράφει και κοινοποιεί τη χρονική διάρκεια των ομιλιών και των ερωτήσεων. Σε ξεχωριστό φύλλο καταγράφει τους συνολικούς χρόνους κάθε ομιλητή και τις χρονικές στιγμές κατά τις οποίες έγιναν ερωτήσεις. Μετά το τέλος του Αγώνα παραδίδει φύλλο στον Πρόεδρο της συνεδρίασης. Τέλος, επισημαίνει με προαποφασισμένο τρόπο τον αριθμό των λεπτών της ώρας που απομένουν στη διάθεση του ομιλητή αλλά και το πέρασ του αποδεκτού χρόνου διατύπωσης ερώτησης. Με χτύπημα στο θρανίο του επισημαίνει επίσης:

- Την έναρξη της περιόδου κατά την οποία μπορούν να διατυπωθούν ερωτήσεις.
- Την έναρξη του τελευταίου λεπτού ομιλίας κάθε ομιλητή, κατά το οποίο δεν μπορούν πλέον να διατυπωθούν ερωτήσεις και
- Τη λήξη του χρόνου κάθε ομιλίας. Δεκαπέντε δευτερόλεπτα μετά τη λήξη του χρόνου αυτού, με συνεχή χτυπήματα, υποδεικνύει στον Ομιλητή ότι οφείλει να εγκαταλείψει το Βήμα.

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Γενικά

Οι Κριτές αξιολογούν την επίδοση των ομιλητών κάθε Ομάδας με βάση μια σειρά από κριτήρια, δίνοντας βάρος πρώτιστα στο περιεχόμενο, την οργάνωση και τη δομή της επιχειρηματολογίας και, κατά δεύτερο λόγο, στην παρουσίαση και στα εξωτερικά χαρακτηριστικά της. Οι Κριτές δεν επιτρέπεται να κοινοποιούν το αποτέλεσμα του αγώνα ή την άποψή τους για τους ομιλητές κατά τη διάρκεια ή μετά το τέλος του αγώνα. Κατά τη διάρκεια του αγώνα, κρατούν προσωπικές σημειώσεις και, αφού ολοκληρώσουν τη διαδικασία κρίσης, συμπληρώνουν το Έντυπο Αναλυτικής Βαθμολόγησης, προσθέτοντας σχόλια που τεκμηριώνουν τη βαθμολογία τους και ασκούν

παραγωγική κριτική στους ομιλητές. Το Έντυπο Βαθμολόγησης οφείλουν να το παραδώσουν στη Γραμματεία των αγώνων, πριν από την αρχή του επόμενου γύρου.

Κριτήρια αξιολόγησης

Ως πρακτικός οδηγός μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο μνημονικός τύπος **Μ.Ε.Δ.Ο.Υ.Σ.Α.**

Μεθοδολογία: Αφορά στην πιστή τήρηση των κανόνων του διαγωνισμού, την ακριβή συμμόρφωση με τα χρονικά και θεσμικά όρια, την κοσμιότητα της συμπεριφοράς κ.λπ.

Επιχειρηματολογία: Πληρότητα και πειστικότητα των επιχειρημάτων, λογική συγκρότηση και συνέπεια, σαφήνεια και καθαρότητα σκέψης, παραδείγματα.

Δομή: Εύστοχη τοποθέτηση του θέματος, διάταξη και ιεράρχηση των επιχειρημάτων, έμφαση στα κύρια σημεία, εισαγωγικές παρατηρήσεις, πρόλογοι και περιλήψεις κάθε ομιλίας.

Ομαδικότητα: Κατανομή εργασίας, εκπλήρωση ρόλου κάθε θέσης και συνεργασία μεταξύ των μελών της ομάδας.

Ύφος: Στάση στο Βήμα, εκφορά του λόγου, κινησιολογία, οπτική επαφή με το Ακροατήριο, αυτοπεποίθηση, ρυθμός, συναισθηματική φόρτιση, χιούμορ κ.λπ. Τα στοιχεία του ύφους πρέπει να αξιολογούνται ως προς το αν και πόσο συνέβαλαν στην πειστικότητα της ομιλίας.

Συμμετοχή: Υποβολή εύστοχων και αποτελεσματικών ερωτήσεων (σημαντικότητα και αποτελεσματικότητά τους), απάντηση σε ερωτήσεις (ετοιμολογία και πειστικότητα).

Αντίλογος: Ικανότητα στην αντίκρουση των επιχειρημάτων της αντίπαλης Ομάδας, πειστικότητα και λογική διάρθρωση της αντεπιχειρηματολογίας, αντιπαραδείγματα.

Η Επιχειρηματολογία και ο Αντίλογος πρέπει να κρίνονται από την οπτική γωνία ενός μέσου ατόμου, που ενημερώνεται τακτικά, δηλαδή οι Κριτές πρέπει να αναλύουν και να αξιολογούν τα επιχειρήματα, τα παραδείγματα κ.ά. ως προς την πειστικότητά τους και να μη συνυπολογίζουν οποιαδήποτε εξειδικευμένη γνώση που τυχόν έχουν για το θέμα των αγώνων.

Οι Ερωτήσεις που υποβάλλονται κατά τη διάρκεια των ομιλιών πρέπει να αξιολογούνται ως προς τον αντίκτυπο που είχαν στην εξέλιξη του αγώνα. Αποτελεί θετικό κριτήριο για κάθε ομιλητή να προσπαθήσει να απαντήσει 2 έως 3 ερωτήσεις, κατά τη διάρκεια της ομιλίας του, όπως και να επιχειρήσει να κάνει τουλάχιστον μια ερώτηση σε κάθε ομιλία της αντίπαλης ομάδας, ενώ είναι αρνητικό ένας ομιλητής να μη δεχθεί ερωτήσεις στη διάρκεια της ομιλίας του ή να μην επιχειρήσει ερώτηση στις ομιλίες της αντίπαλης ομάδας.

Διαδικασία Βαθμολόγησης

Κάθε κριτήριο βαθμολογείται από Ένα έως Δέκα. Το Ένα και το Δέκα απονέμονται σε εξαιρετικά ακραίες περιπτώσεις. Ιδιαίτερα το Ένα, μόνο σε περιπτώσεις μεγάλης αγένειας και σοβαρής παραβίασης των κανόνων.

Πέντε κριτήρια, δηλαδή η Μεθοδολογία, η Επιχειρηματολογία, η Δομή, το Ύφος και ο Αντίλογος, βαθμολογούνται αμέσως μετά το πέρας κάθε ομιλίας. Η Συμμετοχή βαθμολογείται στο τέλος του αγώνα για τη συνολική συμμετοχή του ομιλητή σε όλη τη διάρκεια του αγώνα. Η Ομαδικότητα βαθμολογείται στο τέλος του αγώνα συνολικά για την ομάδα και είναι κοινή για όλους τους ομιλητές της.

Επισημαίνεται ότι ο πρώτος (ΛΟΑ), επειδή δεν έχει αντίλογο, παίρνει βαθμό αντιλόγου το βαθμό της επιχειρηματολογίας.

Οι Κριτές καλούνται να συνεργαστούν στη διαδικασία βαθμολόγησης και απόφασης για την έκβαση του αγώνα. Διατυπώνουν πρώτα τις απόψεις τους για το επίπεδο του αγώνα και των ομιλητών και έπειτα για το ποια ομάδα ήταν πιο πειστική και αποτελεσματική στην επιχειρηματολογία της. Εάν συμφωνήσουν, βαθμολογούν από κοινού. Εάν διαφωνήσουν, αθροίζονται οι βαθμοί κάθε ομάδας από τους κριτές και νικά η ομάδα που συγκεντρώνει συνολικά περισσότερους βαθμούς. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, κερδίζει η ομάδα την οποία υποστηρίζει η πλειονότητα των κριτών.

II. ΠΛΑΙΣΙΟ_ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΥΘΟΡΜΗΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Πρόκειται για έναν σύντομο αυτοσχέδιο λόγο, που στηρίζεται κυρίως στη συνειρμική έκφραση και χαρακτηρίζεται από αλληλουχία, πρωτοτυπία και ζωντάνια. Η έννοια του *αυθόρμητου* έγκειται στη δημιουργική ικανότητα του/της ομιλητή/τριας να κάνει τις πιο επιτυχημένες συνδέσεις μιας έννοιας με άλλες, στοχεύοντας στην τέρψη του ακροατηρίου.

Το πλαίσιο διεξαγωγής του Αγώνα Αυθόρμητου Λόγου έχει ως ακολούθως:

1. Δίνονται στους/στις διαγωνιζόμενους/ες τρία (3) θέματα, από τα οποία πρέπει να επιλέξουν ένα (1).
2. Οι διαγωνιζόμενοι/ες έχουν ενάμιση (1,5) λεπτό να επιλέξουν ένα θέμα, να το προετοιμάσουν και να κρατήσουν σημειώσεις, τις οποίες, εάν θέλουν, μπορούν να χρησιμοποιήσουν κατά την ομιλία τους.
3. Κάθε ομιλία έχει ελάχιστη διάρκεια δύο (2) και μέγιστη τρία (3) λεπτά.
4. Τα θέματα χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:
  - i. Λέξεις ή συναισθήματα ή οικείες έννοιες (π.χ. *αστέρια, φιλία, χαρά*).
  - ii. Φράσεις ολόκληρες ή μισοτελειωμένες (π.χ. *όταν άνοιξε η πόρτα., ...πρόσεχε..., αν θα μπορούσα τον κόσμο να άλλαζα...*)
  - iii. Παροιμίες ή αποφθέγματα ή γνωμικά (π.χ. *όποιος βιάζεται σκοντάφτει / όπου ακούς πολλά κεράσια, κράτα μικρό καλάθι / όπου υπάρχει θέληση, εκεί υπάρχει κι ένας δρόμος*).
5. Οι κριτές θα λάβουν υπόψη τους τα παρακάτω κριτήρια:
  - **Σχέση με το θέμα (1-10 βαθμοί):** συνάφεια και νοηματική σύνδεση, επαρκής ανάπτυξη των διαστάσεων του θέματος.
  - **Ποιότητα των ιδεών (1-10 βαθμοί):** επαρκής ανάλυση ή αφήγηση της ιδέας ή του ζητήματος, ανάδειξη των πιο σημαντικών σημείων του, πρωτοτυπία, ευρηματικότητα.
  - **Διαύγεια και συνοχή του λόγου (1-10 βαθμοί):** καθαρότητα και σαφήνεια, αλληλουχία, σύνδεση και ομαλή μετάβαση από τη μια ιδέα στην άλλη.
  - **Παρουσία του ομιλητή (1-20 βαθμοί):** εκφραστικότητα, στάση και κινήσεις του ομιλητή, ευφράδεια, άνεση, συνεχής ροή του λόγου, καλή οπτική επαφή με το ακροατήριο.
6. Οι μαθητές/ριες θα διαγωνιστούν σε δύο (2) προκριματικούς γύρους. Μετά την ολοκλήρωση των προκριματικών γύρων, θα ανακοινωθούν τα ονόματα των δέκα (10) μαθητών που συγκέντρωσαν συνολικά την υψηλότερη βαθμολογία. Από αυτούς οι τρεις (3) καλύτεροι θα διαγωνιστούν στον τελικό.